

קרית הישיבה בית אל

BET-EL YESHIVA CENTER

ב"ה כסלו תשע"ט
בית אל, שכונה ב', דג. מזרח בנימין 90628 | טל' 02-9975192, פקס' 02-9975385, דוא"ל: Betel@yeshiva.org.il
Bet-EL Bet D.N Mizrach Binyamin 90628 | Tel: 02-9975192, Fax: 02-9975385 | Email: Betel@yeshiva.org.il

ספר שמואל א'

ספר שופטים נחתם במלחמת אחים, וקודם לכן בסיפור פסל מיכה. ספר מלכים פותח בהמשכיות לבית דוד - בממלכת שלמה ומיד לאחר מכן - בבנייה של בית המקדש. כיצד הגענו מכאן לכאן? התשובה לכך נמצאת בספר שמואל, המספר כיצד נבנתה מלכות, נבואה שבה לשמי ישראל, ציבוריות, כהן החוזר ותופש מקום, משפט, סדר עולמי חדש, מוסר בין עמים ובין ממלכות. מבין כל אלו הולכת ושורה השכינה בישראל.

פרק ט'

- בשני פסוקים מתאר הכתוב את משפחת שאול. בהנחה שהמקרא מתמקד בעובדות שיש להן משקל ומשמעות, נסה לשרטט את התכונות / הפרופיל הרוחני המשתקף בפסוקים אלו? (דוגמא: אזכור שושלת של חמש דורות מאביו מצביע על משפחה הנטועה היטב בשורשיה. המחשה להתמקדויות שונות לגמרי בדוד - י"ז, י"ב).
- מה משוקע בסיפור באורך של למעלה מעשרה פסוקים המתאר את האתונות שאבדו, תיאור למקומות בהם הלכו, דיבור מפורט בין הנער לבין שאול ועד לדיבור עם הנערות? (רמז: חשוב על האירוע כמיקרוקוסמוס למה שמתחולל בעם).
- **ובמדרש: "תנו רבנן: מנין לברכת המזון מן התורה? שנאמר: דברים ח' ואכלת ושבעת וברכת... לפניו מנין? ... רבי נתן אומר... הרי הוא אומר: (שמואל א' ט')** כבאכם העיר כן תמצאון אותו בטרם יעלה הבמתה לאכול כי לא יאכל העם עד באו כי הוא יברך הזבח אחרי כן יאכלו הקראים. וכל כך למה? לפי שהנשים דברניות הן. ושמואל אמר: כדי להסתכל ביפיו של שאול, דכתיב: (שמואל א' ט') משכמו ומעלה גבה מכל העם. ורבי יוחנן אמר: לפי שאין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא". מה בין פשוטו של מקרא לבין כל אחת מן הדעות במדרש?
- בפרק ח' מתואר שמואל כמי שמתנגד לקיומו של מלך. מנגד, בתחילת פרק י' הוא נושק לשאול בשעה שהוא יוצק שמן על ראשו. מה הביא את שמואל מן הריחוק אל החיבה? רשום נקודות ציון בתהליך.
- **ובמדרש: "שמואל כשאמר לו שאול 'הגידה נא לי איזה בית הרואה' היה צריך לומר מה אתם מבקשין, אני אומר לכם היכן הוא, אלא נתגאה ואמר אנכי הרואה. אמר לו הקב"ה אתה הרואה? אף אני אראך שאין אתה רואה. אימתי הראהו? בשעה שאמר לו "מלא קרנך שמן ולך ואשלחך אל ישי בית הלחמי" (טז, א). כיון שבא אל ישי, העביר לפניו אליאב וראה אותו בחור, התחיל משבחו ואומר: "אך נגד ה' משיחו". אמר לו הקב"ה: "לא כך אמרת 'אנכי הראהו'? אל תביט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו". העביר לפני כולן והוא אומר לו: "לא בחר ה' באלה" (מדרש תנאים דברים א, יז).** נסה לזהות מהו הרקע למדרש זה בפשוטו של מקרא.

קרית הישיבה בית אל

BET-EL YESHIVA CENTER

בית אל, שכונה ב', ד.ב מזרח בנימין 90628 | טל' 02-9975192, פקס' 02-9975385 | דוא"ל: Betel@yeshiva.org.il

Bet-EL Bet D.N Mizrach Binyamin 90628 | Tel: 02-9975192, Fax: 02-9975385 | Email: Betel@yeshiva.org.il

- **מדרש: "תנו רבנן: מנין לברכת המזון מן התורה? שנאמר: דברים ח' ואכלת ושבעת וברכת... לפניו מנין? ... רבי נתן אומר... הרי הוא אומר: (שמואל א' ט')** כבאכם העיר כן תמצאון אותו בטרם יעלה הבמתה לאכול כי לא יאכל העם עד באו כי הוא יברך הזבח אחרי כן יאכלו הקראים. וכל כך למה? לפי שהנשים דברניות הן. ושמואל אמר: כדי להסתכל ביפיו של שאול, דכתיב: (שמואל א' ט') משכמו ומעלה גבה מכל העם. ורבי יוחנן אמר: לפי שאין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא". מה בין פשוטו של מקרא לבין כל אחת מן הדעות במדרש?

פרק י'

- מהו התהליך הרוחני העובר על שמואל מבין שלוש האותות?
- מהו ההקשר להתנבאות שאול? האם חלק מהכשרתו של מלך כוללת נבואה?
- קרא בהקשבה את הפסוקים, ונסה להשיב - מה בין התכנית באות השלישית (פס' ה ו) לבין המימוש בפסוק י? מהו ההקשר הרחב יותר לפערים אלו?
- מה חושב שמואל על מוסד המלכות (פסוקים יז-כה)?

פרק י"א

- מה מניע את נחש לנקור את עין ימין לאנשי יבש גלעד? מהו ההיגיון בהסכמתו לתנאי שבעת הימים (שלבסוף הכשילו).
- ובמדרש: "ועל נחש העמוני וגו' ויאמר אליהם נחש וגו' (ש"א א' א'), רבי לוי ורבי סימון ורבנין, רבי לוי אמר אלו הקלעים והקשתים שבישראל, שהן מחמד עיניהם של ישראל, כמה דאת אמר נושקי רומי קשת (תהלים ע"ח ט'), ורבי סימון אמר אלו סנהדרין של ישראל שהן גלגל עיניהם של ישראל, כמה דאת אמר והיה אם מעיני העדה וגו' (במדבר ט"ו כ"ד), ורבנין אמרי זה ספר תורה, אמר להם נחש העמוני הביאו לי ספר תורה ואעקרה מתוכה לא יבא עמוני (דברים כ"ג ד') (מדרש שמואל י"ד, ז). מה בין פשוטו של מקרא לבין המדרש?
- אלו תכונות במנהיגות שאול באות לידי ביטוי במלחמתו בבני עמון?
- איזו מחשבה עומדת בבסיס חידוש המלוכה בגלגל?

פרק י"ב

- מה מניע את שמואל לדבר על ניקיון כפיו? מדוע הדבר חשוב עד כדי שהקב"ה משמש כעד במעמד של מעין משפט בין העם לבין שמואל?
- ציין נקודות לחיוב ונקודות לשלילה בקיומו של מלך בישראל - בנאומו של שמואל.
- כיצד רואה שמואל את מקומו / תפקידו לאחר כינונה של מלכות?

לימוד פורה ומשמח

שמעון.